

Wyniki obrączkowania ptaków w ramach prac Akcji Carpatica w okresie jesiennej migracji w 2008 roku

Results of bird ringing within the Carpatica program carried out during autumn migration in 2008

KAROLINA ADAMSKA, MONIKA FILAR

Stacja Badania Wędrówek Ptaków, Uniwersytet Gdański

Al. Marszałka Piłsudskiego 46

81-378 Gdynia

karolina.adamska@carpatica.org, monika.filar@carpatica.org

Słowa kluczowe: Akcja Carpatica, obrączkowanie ptaków, jesienna migracja.

Jesienią 2008 roku w ramach prac Akcji Carpatica standardowo przeprowadzono badania nad migracją ptaków w polskiej części Karpat Wschodnich. To już jedenasty sezon chwytania i obrączkowania ptaków, głównie wróblowych w miejscowości Myscowa (49°32'N 21°34'E) w Beskidzie Niskim. Szeroka dolina Wisłoki, gdzie zlokalizowana jest stacja jest najdalej wysuniętym na południe miejscem obrączkowania ptaków w Polsce, natomiast sam teren w którym zlokalizowany jest punkt badawczy stanowi dogodne miejsce do odpoczynku i żerowania ptaków w trakcie migracji. Prace, jak co roku, oparte były na tych samych standardach zbierania danych; użyto 60 sieci ornitologicznych, rozmieszczonych w tych samych miejscach, co w latach poprzednich. Odłowy migrujących ptaków prowadzono w terminie 02.08-02.11. Pracami terenowymi kierowali kolejno: Hubert Kamecki, Arnold Cholewa, Marek Jędra, Michał Ciach, Anna Zięćik, Szymon Beuch, Stanisław Tworek, Grzegorz Cierlik, Marta Bylicka, Witold Ziaja, Artur Pędziwiłk i Rafał Jost.

Ogółem w 2008 roku zaobrączkowano 2720 ptaków należących do 66 gatunków (tab. 1). Był to w historii Akcji Carpatica „najsłabszy ilościowo” sezon, mniej ptaków zaobrączkowano tylko w 1999 roku, kiedy to prace w Myscovej miały charakter poznawczy, badania trwały krócej a na wyposażeniu było tylko 30 sieci. Warto nadmienić, iż ten znaczny spadek liczebności nie miał miejsca na innych punktach obrączkowania ptaków takich jak: Akcja Bałtycka

Ryc. 1. Obrączkarz podczas pracy (Myscowa, 22.08.2008, fot. M. Jędra)

Fig. 1. A bird ringer during his work (Myscowa, 22 August 2008, photo by M. Jędra)

(inf. ustna – K. Stępniewska) czy Kaliszany (inf. ustna – R. Rudolf).

Skład najliczniejszych gatunków pozostał niezmienny: najliczniej chwytny był rudzik *Erithacus rubecula* (573 osobniki),

Tabela 1. Liczba ptaków zaobrączkowanych w 2008 r. oraz łącznie w latach 1998–2008.

Table 1. A total number of birds ringed in 2008 and since 1998 to 2008.

Nazwa łacińska <i>Scientific name</i>	Nazwa polska <i>Polish name</i>	Liczba ptaków zaobrączkowanych w jesieni 2008 <i>Number of birds ringed in autumn 2008</i>	Łączna liczba ptaków zaobrączkowanych w latach 1998–2008 <i>Total number of ringed birds since 1998 to 2008</i>
1	2	3	4
<i>Accipiter gentilis</i>	Jastrząb	0	1
<i>Accipiter nisus</i>	Krogulec	2	22
<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	Trzciniak	1	6
<i>Acrocephalus palustris</i>	Łozówka	8	369
<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	Rokitniczka	6	236
<i>Acrocephalus scirpaceus</i>	Trzcinniczek	3	141
<i>Actitis hypoleucos</i>	Brodzicz piskliwy	1	6
<i>Aegithalus caudatus</i>	Raniuszek	54	918
<i>Alcedo atthis</i>	Zimorodek	50	258
<i>Anthus pratensis</i>	Świergotek łąkowy	0	1
<i>Anthus trivialis</i>	Świergotek drzewny	3	47
<i>Aquila pomarina</i>	Orlik krzykliwy	0	2
<i>Bonasa bonasia</i>	Jarząbek	0	2
<i>Buteo buteo</i>	Myszołów	0	3
<i>Calidris alpina</i>	Biegus zmienny	0	1
<i>Caprimulgus europaeus</i>	Lelek	0	6
<i>Carduelis cannabina</i>	Makolągwa	1	1
<i>Carduelis carduelis</i>	Szczygieł	54	314
<i>Carduelis chloris</i>	Dzwoniec	13	51
<i>Carduelis flammea</i>	Czeczotka	0	12
<i>Carduelis spinus</i>	Czyż	107	1 235
<i>Carpodacus erythrinus</i>	Dziwonia	1	8
<i>Certhia brachydactyla</i>	Pełzacz ogrodowy	1	3
<i>Certhia familiaris</i>	Pełzacz leśny	19	181
<i>Cinclus cinclus</i>	Pluszcz	1	13
<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	Grubodziób	45	264
<i>Columba palumbus</i>	Grzywacz	0	1
<i>Coracias garrulus</i>	Kraska	0	1
<i>Cyanistes caeruleus</i>	Modraszka	90	3 332
<i>Delichon urbicum</i>	Oknówka	0	6
<i>Dendrocopos leucotos</i>	Dzięcioł białogrzbisty	1	16
<i>Dendrocopos major</i>	Dzięcioł duży	5	43
<i>Dendrocopos minor</i>	Dzięciołek	2	49
<i>Dryocopus martius</i>	Dzięcioł czarny	0	1
<i>Emberiza citrinella</i>	Trznadel	16	636
<i>Emberiza schoeniclus</i>	Potrzos	0	84
<i>Erithacus rubecula</i>	Rudzik	572	8 812
<i>Ficedula albicollis</i>	Muchołówka białoszyja	0	5
<i>Ficedula hypoleuca</i>	Muchołówka żałobna	28	234
<i>Ficedula parva</i>	Muchołówka mała	7	39
<i>Fringilla coelebs</i>	Zięba	42	658
<i>Fringilla montifringilla</i>	Jer	0	149
<i>Garrulus glandarius</i>	Sójka	14	75
<i>Glaucidium passerinum</i>	Sóweczka	0	2
<i>Hippolais icterina</i>	Zaganiacz	3	111
<i>Hirundo rustica</i>	Dymówka	8	245
<i>Ixobrychus minutus</i>	Bączek	0	1
<i>Jynx torquilla</i>	Krętogłów	0	12

1	2	3	4
<i>Lanius collurio</i>	Gąsiorek	6	31
<i>Lanius excubitor</i>	Srokosz	0	3
<i>Locustella fluviatilis</i>	Strumieniówka	4	27
<i>Locustella luscinioides</i>	Brzęczka	1	5
<i>Locustella naevia</i>	Świerszczak	1	20
<i>Luscinia luscinia</i>	Słownik szary	5	40
<i>Luscinia svecica</i>	Podróżniczek	1	3
<i>Motacilla alba</i>	Pliszka siwa	8	74
<i>Motacilla cinerea</i>	Pliszka górską	7	65
<i>Motacilla flava</i>	Pliszka żółta	1	8
<i>Muscicapa striata</i>	Muchołówka szara	9	118
<i>Nucifraga caryocatactes</i>	Orzechówka	2	17
<i>Oenanthe oenanthe</i>	Białorzytka	0	2
<i>Parus major</i>	Bogatka	120	2043
<i>Passer domesticus</i>	Wróbel	0	1
<i>Passer montanus</i>	Mazurek	0	1
<i>Periparus ater</i>	Sosnowka	7	149
<i>Phoenicurus ochruros</i>	Kopciuszek	25	261
<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	Pleszka	32	238
<i>Phylloscopus collybita</i>	Pierwiosnek	211	6965
<i>Phylloscopus inornatus</i>	Świstunka żółtawa	0	3
<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	Świstunka	4	74
<i>Phylloscopus trochilus</i>	Piecuszek	65	1 555
<i>Pica pica</i>	Sroka	0	3
<i>Picus canus</i>	Dzięcioł zielonosiwý	4	20
<i>Picus viridis</i>	Dzięcioł zielony	1	10
<i>Poecile montana</i>	Czarnogłówka	38	528
<i>Poecile palustris</i>	Sikora uboga	17	255
<i>Prunella modularis</i>	Pokrzywnica	41	1046
<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	Gil	40	647
<i>Regulus ignicapilla</i>	Zniczek	0	51
<i>Regulus regulus</i>	Mysikrólik	66	536
<i>Remiz pendulinus</i>	Remiz	0	49
<i>Saxicola rubetra</i>	Pokląskwa	0	21
<i>Saxicola rubicola</i>	Kląskawka	0	31
<i>Serinus serinus</i>	Kulczyk	2	53
<i>Sitta europaea</i>	Kowalik	3	21
<i>Streptopelia decaocto</i>	Sierpówka	0	1
<i>Strix aluco</i>	Puszczyk	0	3
<i>Sturnus vulgaris</i>	Szpak	0	9
<i>Sylvia atricapilla</i>	Kapturka	481	5029
<i>Sylvia borin</i>	Gajówka	73	652
<i>Sylvia communis</i>	Cierniówka	39	556
<i>Sylvia curruca</i>	Piegża	30	502
<i>Sylvia nisoria</i>	Jarzębatka	0	2
<i>Troglodytes troglodytes</i>	Strzyżyk	32	522
<i>Turdus iliacus</i>	Droździk	17	39
<i>Turdus merula</i>	Kos	75	906
<i>Turdus philomelos</i>	Śpiewak	88	1009
<i>Turdus pilaris</i>	Kwiczol	5	126
<i>Turdus viscivorus</i>	Paszkot	0	2
<i>Upupa epops</i>	Dudek	0	1
Razem		2720	42 946
Total			

Ryc. 2. Wyjmowanie ptaka z sieci ornitologicznej (Myscowa, 26.10.2008, fot. K. Najberek)

Fig. 2. Taking out a bird from the net (Myscowa, 26 October 2008, photo by K. Najberek)

Ryc. 3. Na Akcji Carpatica schwytano 2 orliki krzykliwe *Aquila pomarina* (Myscowa, 07.09.2005, fot. A. Zięcik)

Fig. 3. Two specimens of *Aquila pomarina* were caught during autumn migration (Myscowa, 7 September 2005, photo by A. Zięcik)

kapturka *Sylvia atricapilla* (481 osobników) i pierwiosnek *Phylloscopus collybita* (211 osobników). W omawianym sezonie wyraźnie zaznaczył się spadek liczby zaobrączkowanych ptaków, zarówno, jeśli chodzi o gatunki dominujące jak i pozostałe, drastycznie zmalała zwłaszcza ilość chwytanych pierwiosnków, licznie reprezentowanych w poprzednich sezonach. Dla odmiany odnotowano bardziej intensywny przelot mysikrólików *Regulus regulus* i drożdżików *Turdus iliacus*. Nowym gatunkiem zaobrączkowanym w minionym sezonie była makolągwa *Carduelis cannabina*, w ten sposób liczba gatunków zaobrączkowanych w ramach Akcji Carpatica od początku jej istnienia wzrosła do stu. Dodatkowo w ostatnim tygodniu

badania schwytano pierwiosnka wykazującego cechy podgatunku *Phylloscopus collybita tristis* (był to już drugi taki pierwiosnek na Akcji Carpatica, a poprzedniego schwytano jesienią 2005 r.). W minionym sezonie nie schwytano ani jednego ptaka z zagraniczną obrączką, ale odnotowano 76 wiadomości powrotnych ptaków zaobrączkowanych w Myscowej w latach poprzednich, w tym 11 ponownych stwierdzeń pierwiosnków i 10 raniuszków. W 2008 roku uzyskano również trzy wiadomości powrotne ptaków oznakowanych w poprzednich sezonach na Akcji Carpatica. Były to: bogatka *Parus major* schwytana w Rosji, piegża *Sylvia curruca* w Izraelu oraz kapturka na Cyprze.

SUMMARY

Adamska K., Filar M. Results of bird ringing within the Carpatica program carried out during autumn migration in 2008.

Chrońmy Przyrodę Ojczystą 65 (6): 403–406, 2009.

It was the eleventh season of the study of bird migration in the Beskid Niski Mountains. Birds, mainly passerines were caught in 60 mist-nets (Fig. 1–3), all studies were performed according to standards used in previous years. Total number of ringed birds was 2720 birds, belonging to 66 species (table 1). This number is distinctly lower in comparison with to the total number of ringed birds from each of previously studied seasons. Decrease of number of catching birds included the dominated species and others.